

35605

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili
Emek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan** tarafından Anayasanın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
21.10.2025

Sevda Karaca
Gaziantep Milletvekili

BİRTEK-SEN 19 Ekim 2025 tarihinde “Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Tekstil Sektöründe Kadın Emeği ve Sendikal Algı Raporu”nu kamuoyuna duyurmuştur. Tekstil üretimi yoğunluklu olduğu Adana, Adıyaman, Gaziantep, Malatya ve Şanlıurfa’da 116 yüz yüze anket ve 9 derinlemesine görüşme ve uzman görüşlerine dayandırılan rapor, özellikle Güneydoğu Anadolu Bölgesinde (“Bölge”) tekstil sektöründe kadın emeği sömürsünün ne denli yoğunlaştığını çarpıcı biçimde ortaya koymaktadır. Rapor;

- Fazla mesai ve primlerle dahi en fazla 30 bin TL ücret alan kadın işçilerin yüzde 95,7’sinin kendi ürettikleri ürünlerini satın alamadıklarını,
- İşçilerin günlük ortalama 10 saat, sipariş dönemlerinde 18 ve hatta 36 saate kadar çalıştıklarını,
- İşçilerin yüzde 62’sinin fazla mesaiye zorlandığını, işten atılma korkusuyla “rıza” gösterenlerle birlikte bu oranın yüzde 95’e çıktığını,
- Fazla mesaiye zorlanan işçilerin %44,7’sinin doğrudan zorlama yoluyla, %40,4’ünün tehdit yoluyla, %14,9’unun ise hakaret yoluyla mobbinge maruz bırakıldığını,
- İşçilerin %52,6’sının üretim hızını artırmak için baskı aracı olarak keyfi maaş kesintisine uğradığını,
- İşçilerin %74’ünün tuvalet molalarının sınırlı olduğunu,
- İşçilerin yüzde 17’sinin doğum izninden faydalandırılmadıklarını,
- İşçilerin %72,3’ünün kreşten faydalanmadıklarını,
- İşçilerin düğün, cenaze gibi toplumsal olarak zorunlu görülen durumlar için dahi izin alamadıklarını; yıllık izinlerin ise üretimin düşük olduğu zamanlarda kullandırıldığını,
- İşçilerin %44,3’ünün iş güvenliği eğitimi almadığını, alanların ise formalite eğitim aldıklarını,
- İşçilerin yalnızca %15,7’sinin çalıştığı yerlerde iş güvenliği önlemi alındığını, %83,5’inin denetim öncesinde fabrikaya bilgi geldiği ve kişisel koruyucu ekipmanların sadece denetim sırasında kullandırıldığını,
- İşçilerin %66,1’inin çalıştıkları işyerinde kaza yaşandığını,
- İşçilerin %60,3’ünün çalışırken rahatsızlık ya da meslek hastalığı yaşadığını,
- İşçilerin %58,6’sını kas-iskelet sistemi problemi, %30’unu toz/kimyasal madde maruziyeti, %11,4’ünün ise her ikisini yaşadığını,

- İşçilerin %42,2'sinin işyerinde taciz ya da rahatsız edici bir davranışa maruz kaldığını ancak işten atılma ve damgalanma korkusuyla yalnızca %45,8'inin şikâyetçi olabildiğini,
- İşçilerin %62'sinin işten gece 22.00'den sonra çıktığını; bu grubun yalnızca %14,3'ünün servisle evinin kapısına kadar bırakıldığını,
- İşçilerin %51,7'sinin sendikasız çalıştığını, sendikal faaliyetlere katılımın en büyük engelinin işten atılma riski olduğunu,

ortaya koymuştur.

Uluslararası tekstil tekellerinin açıkça “sendika istemediğimiz için Türkiye’ye geldik” deme cüretini gösterdiği bu tabloda kadın işçiler, sendikal örgütlülüğe daha az yatkın, “itaatkâr” ve “vasıfsız” işgücü olarak görülerek sermayedarların tercihi haline gelmiştir. Yoğun üretim baskısı altında insanlık dışı koşullarda çalıştırılan kadın işçilerin yoğun olarak çalıştığı tekstil ve hazır giyim sektöründe Türkiye, ihracatta dünya ölçeğinde ön sıralardadır. Bu öncülük, kadın işçilerin en temel haklarının dahi çiğnendiği; denetimsiz ve kuralsız bir üretim rejimine dayanmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Bölgede tekstil alanında çalışan kadın işçilerin toplam sayısı, yaş ortalaması, ücret ortalaması, sendikalılık verileri nedir?
- 2- Sendikalı olmanın işe alınmama ya da işten atılma sebebi olarak öne çıktığı rapor verileri karşısında; sendikalı olmanın güvence altına alınması için ne tür çalışmalarınız bulunmaktadır? Bu bağlamda Partimizin “barajsız sendika, yasaksız grev, güvenceli iş” kampanyası sonunda işçilerle hazırlayarak sunduğu yasa teklifinin yasalaşmasına dair bir adım atacak mısınız?
- 3- Bölgede çalışan tekstil işçilerinin günlük ortalama çalışma süresi nedir? Fazla mesaiye kalmayan kaç işçi bulunmaktadır? Günde 18 saate kadar çalıştırılan kaç işçi bulunmaktadır?
- 4- Bölgede çalışan tekstil işçilerinden fazla mesaiye kalmayı reddettiği mobbinge maruz kalan ya da için işten atılan işçi sayısı kaçtır?
- 5- Bölgede çalışan tekstil işçilerinden herhangi bir sebeple maaş kesintisi yoluyla cezalandırılan kaç işçi bulunmaktadır?
- 6- Bölgede kaç tekstil firması vardır? Bunların çalışan sayısı kaçtır? Bu firmalardan kaç tanesinde kreş bulunmaktadır?
- 7- Bölgede çalışan tekstil işçilerinden iş güvenliği eğitimi alan işçi sayısı kaçtır? Aynı bölgede iş kazası yaşayan ve/veya meslek hastalığına yakalanan işçi sayısı kaçtır?
- 8- Son 5 yılda bölgedeki tekstil firmalarına işçi sağlığı ve güvenliği için kaç kere denetim yapılmıştır? Sonuçları nedir?
- 9- Denetimlerin fabrika sahiplerine önceden bildirildiği ifadeleri karşısında Bakanlığınızın açıklaması nedir? Bildirim yapan personeller hakkında herhangi bir yaptırım uygulanmış mıdır?
- 10- Bölgede çalışan tekstil işçilerinden çalışırken tacize, tehdide, hakarete uğrayan kadın işçi sayısı kaçtır? Bu konuda Bakanlığınız ne tür adımlar atmıştır?
- 11- Kadın işçilerin hem işyerinde hem de işten çıktıktan sonra eve ulaşma süreçlerinden güvenliğinin sağlanması için Bakanlığınız nasıl tedbirler uygulamaktadır?
- 12- Köle gibi çalıştırılan kadın işçilerin çalışma hayatlarını insana yaraşır bir hale getirmek üzere Bakanlığınızın planı nedir?